

پیوست ۴. پرسشنامه ارزیابی اصطلاحنامه اصفا

استاد/ دانشجوی گرامی

این پژوهش با هدف مقایسه کارآمدی اصطلاحنامه اصفا و هستی‌شناسی در بازنمون دانش و بازیابی مفاهیم انجام می‌شود. پرسشنامه زیر به منظور ارزیابی کارآمدی اصطلاحنامه سه زبانه اصفا در بازنمون دانش و بازیابی مفاهیم حوزه «نمایه‌سازی» طراحی شده است. پاسخ‌های صحیح و دقیق شما به پرسش‌های زیر، پژوهشگر را در ارزیابی مطلوب این ابزار یاری می‌نماید و می‌تواند به منظور اصلاح و بهبود کاستی‌های آن در آینده توسط طراحان اصطلاحنامه مورد استفاده قرار گیرد. پرسش‌ها بر مبنای مقیاس «بسیار کم، کم، متوسط، زیاد، بسیار زیاد» طراحی شده است. لطفاً نظر خود را در مورد هر پرسش، با علامت x مشخص کنید. پیشاپیش از پاسخگویی شما سپاسگزارم.

اکرم فتحیان

دانشجوی کارشناسی ارشد

رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی

بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد	
معیار «نمایش محتوا»					
					۱ متناسب بودن نمایش مفاهیم در اصطلاحنامه اصفا را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
					۲ متناسب بودن نمایش روابط در اصطلاحنامه اصفا را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
					۳ متناسب بودن شیوه نمایش اطلاعات مربوط به هر مفهوم (در ساختاری شامل نام مفهوم، روابط آن، یادداشت دامنه و ...) در اصطلاحنامه اصفا را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
معیار «محتوا»					
۱. معیار «مفاهیم»					
					۱ میزان وضوح مفاهیم در اصطلاحنامه اصفا را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
					۲ تا چه میزان اصطلاحنامه اصفا، مفاهیم اصلی حوزه «نمایه‌سازی» را نمایش داده است؟

				۳ تا چه میزان برای مفاهیم موجود در اصطلاحنامه اصفا، یادداشت‌های دامنه ارائه شده است؟
				۴ میزان توضیحات و تعریف‌های ارائه شده برای مفاهیم موجود در اصطلاحنامه اصفا، در بخش یادداشت دامنه را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
				۵ تا چه میزان در مقابل مفاهیم موجود در اصطلاحنامه اصفا، توضیحگر ارائه شده است؟
				۶ تا چه میزان، مفاهیم حشو و زاید حوزه «نمایه‌سازی» در اصطلاحنامه اصفا موجود است؟
				۷ میزان هماهنگی در مفاهیم اصطلاحنامه اصفا را از نظر ساختار سلسله‌مراتبی چگونه ارزیابی می‌کنید؟
				۲. معیار «روابط»
				۱ تا چه میزان اصطلاحنامه اصفا روابط مختلف میان مفاهیم را نمایش داده است؟
				۲ تا چه میزان، شیوه کاربرد روابط میان مفاهیم در اصطلاحنامه اصفا تعریف و تبیین شده است؟
				۳ میزان وضوح روابط در اصطلاحنامه اصفا را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
				۴ روابط تعریف شده در اصطلاحنامه اصفا تا چه میزان توانسته است روابط موجود میان مفاهیم را به طور جامع تحت پوشش قرار دهد؟
				۵ تا چه میزان، روابط میان مفاهیم در اصطلاحنامه اصفا به درستی به کار رفته است؟
				۶ تا چه میزان، روابط میان مفاهیم در اصطلاحنامه اصفا با دقت (کم‌ترین خطا) به کار رفته است؟
				۷ تا چه میزان، رابطه «معادل» میان واژه‌های معادل به درستی به کار رفته است؟ (در اصفا این رابطه با واژه «بجای» و ارجاع «به کار برید» و «به کار برید

					بجای» مشخص شده است).
					۸ تا چه میزان، ارجاعات (بجای، بک و ...) در اصطلاحنامه اصفا به درستی به کار رفته است؟
					۹ روابط تعریف شده تا چه میزان توانسته است همبستگی و انسجام لازم میان مفاهیم موجود در اصطلاحنامه اصفا را به وجود آورد؟
					۱۰ به طور کلی جامعیت اصطلاحنامه اصفا را از نظر میزان روابط موجود، چگونه ارزیابی می‌کنید؟
					۳. معیار «نمونه‌ها»
					۱ تا چه میزان اصطلاحنامه اصفا، نمونه‌های مربوط به مفاهیم را ارائه کرده است؟
					۲ تا چه میزان، اصطلاحنامه اصفا ویژگی‌های مربوط به نمونه‌ها را در بخش یادداشت دامنه ارائه کرده است؟
					۳ تا چه میزان، نمونه‌های ارائه شده در اصطلاحنامه اصفا با مفاهیم موجود، مرتبط هستند؟
					۴ به طور کلی جامعیت اصطلاحنامه اصفا را از نظر تعداد نمونه‌های ارائه شده برای مفاهیم، چگونه ارزیابی می‌کنید؟
معیار «درک کاربر از محتوا»					
					۱ تا چه میزان، روابط ارائه شده در اصطلاحنامه اصفا (اعم و اخص و ...)، شما را در درک و کشف ارتباط واقعی میان مفاهیم یاری نموده است؟
					۲ تا چه میزان، توضیحات ارائه شده در مورد شیوه کاربرد روابط میان مفاهیم در اصطلاحنامه اصفا، شما را در درک کاربرد روابط یاری نموده است؟
					۳ تا چه میزان، یادداشت‌های دامنه ارائه شده میان مفاهیم در اصطلاحنامه اصفا، شما را در درک بهتر مفاهیم و روابط میان آن‌ها یاری نموده است؟

				۴	تا چه میزان، ارجاعات ارائه شده میان مفاهیم در اصطلاحنامه اصفاء، شما را در درک بهتر مفاهیم و روابط میان آنها یاری نموده است؟
				۵	تا چه میزان، توضیحگرهای ارائه شده در مقابل مفاهیم در اصطلاحنامه اصفاء، شما را در درک بهتر مفاهیم و روابط میان آنها یاری نموده است؟
				۶	تا چه میزان، کدهای حرفی-عددی ارائه شده در مقابل مفاهیم در اصطلاحنامه اصفاء، شما را در درک بهتر مفاهیم و روابط میان آنها یاری نموده است؟
				۷	تا چه میزان، علامت‌ها و نشانه‌های به کار رفته در ابتدای مفاهیم (دایره، خط تیره، ممیز و ...) در اصطلاحنامه اصفاء، شما را در درک بهتر مفاهیم و روابط میان آنها یاری نموده است؟
				۸	تا چه میزان، ساختار الفبایی اصطلاحنامه اصفاء شما را در درک بهتر مفاهیم و روابط میان آنها یاری نموده است؟
				۹	تا چه میزان، ساختار رده‌ای اصطلاحنامه اصفاء شما را در درک بهتر مفاهیم و روابط میان آنها یاری نموده است؟
				۱۰	تا چه میزان، نمایه الفبایی انگلیسی به فارسی و عربی در اصطلاحنامه اصفاء، شما را در درک بهتر مفاهیم و روابط میان آنها یاری نموده است؟
				۱۱	تا چه میزان، نمایه الفبایی عربی به فارسی و انگلیسی در اصطلاحنامه اصفاء، شما را در درک بهتر مفاهیم و روابط میان آنها یاری نموده است؟
				۱۲	تا چه میزان، نمایه گردشی اصطلاحنامه اصفاء شما را در درک بهتر مفاهیم و روابط میان آنها یاری نموده است؟
معیار «جستجو و بازیابی محتوا»					
				۱	جستجو در اصطلاحنامه اصفاء تا چه حد زمان‌بر است؟
				۲	تا چه میزان، کلیدواژه‌های مورد نظر شما، در میان مفاهیم موجود در اصطلاحنامه اصفاء وجود داشت؟
				۳	تا چه میزان، توضیحات ارائه شده در بخش یادداشت دامنه در اصطلاحنامه

					اصفا شما را در جستجو و بازیابی مفاهیم یاری نموده است؟
				۴	تا چه میزان، از طریق روابط میان مفاهیم در اصطلاحنامه اصفا، شما در جستجو و بازیابی مفاهیم موفق بوده‌اید؟
				۵	تا چه میزان، ارجاعات (بجای، بک و ...) ارائه شده میان مفاهیم در اصطلاحنامه اصفا شما را در جستجو و بازیابی مفاهیم یاری نموده است؟
				۶	تا چه میزان، توضیح‌گرهای ارائه شده در مقابل مفاهیم در اصطلاحنامه اصفا، شما را در جستجو و بازیابی مفاهیم یاری نموده است؟
				۷	تا چه میزان، کدهای حرفی- عددی ارائه شده در مقابل مفاهیم در اصطلاحنامه اصفا شما را در جستجو و بازیابی مفاهیم یاری نموده است؟
				۸	تا چه میزان، علامت‌ها و نشانه‌های به کار رفته در ابتدای مفاهیم (دایره، خط تیره، ممیز، و ...) در اصطلاحنامه اصفا، شما را در جستجو و بازیابی مفاهیم یاری نموده است؟
				۹	مرور مفاهیم در اصطلاحنامه اصفا تا چه میزان شما را در جستجو و بازیابی مفاهیم یاری نموده است؟
				۱۰	تا چه میزان، ساختار الفبایی اصطلاحنامه اصفا شما را در جستجو و بازیابی مفاهیم یاری نموده است؟
				۱۱	تا چه میزان، ساختار رده‌ای اصطلاحنامه اصفا شما را در جستجو و بازیابی مفاهیم یاری نموده است؟
				۱۲	تا چه میزان، نمایه الفبایی <u>انگلیسی</u> به فارسی و عربی در اصطلاحنامه اصفا شما را در جستجو و بازیابی مفاهیم یاری نموده است؟
				۱۳	تا چه میزان، نمایه الفبایی <u>عربی</u> به فارسی و انگلیسی در اصطلاحنامه اصفا، شما را در جستجو و بازیابی مفاهیم یاری نموده است؟
				۱۴	تا چه میزان، نمایه گردشی اصطلاحنامه اصفا شما را در جستجو و بازیابی مفاهیم یاری نموده است؟

					۱۵ تا چه میزان، جستجوهای شما در اصطلاحنامه اصفاء، نتایجی مرتبط به دنبال داشت؟
					۱۶ به طور کلی متناسب و مفید بودن امکانات جستجو و بازیابی محتوا در اصطلاحنامه اصفاء را چگونه ارزیابی می کنید؟

پیوست ۵. پرسشنامه ارزیابی هستی شناسی

استاد/ دانشجوی گرامی

این پژوهش با هدف مقایسه کارآمدی اصطلاحنامه اصفا و هستی شناسی در بازنمون دانش و بازیابی مفاهیم انجام می شود. پرسشنامه زیر به منظور ارزیابی کارآمدی هستی شناسی مرتبط با حوزه «نمایه سازی» در بازنمون دانش و بازیابی مفاهیم این حوزه طراحی شده است. پاسخ های صحیح و دقیق شما به پرسش های زیر، پژوهشگر را در ارزیابی مطلوب این ابزار یاری می نماید و می تواند به منظور اصلاح و بهبود کاستی های آن در آینده توسط طراح هستی شناسی مورد استفاده قرار گیرد. پرسش ها بر مبنای مقیاس «بسیار کم، کم، متوسط، زیاد، بسیار زیاد» طراحی شده است. لطفاً نظر خود را در مورد هر پرسش با علامت × مشخص کنید. پیشاپیش از پاسخگویی شما سپاسگزارم.

اکرم فتحیان

دانشجوی کارشناسی ارشد

رشته کتابداری و اطلاع رسانی

بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد	
معیار «نمایش محتوا»					
					۱ میزان وضوح رابط کاربری در هستی شناسی چگونه است؟
					۲ مفید بودن نمایش اطلاعات در فرم های مربوط به <u>مفاهیم</u> هستی شناسی (Class Editor) را چگونه ارزیابی می کنید؟
					۳ مفید بودن نمایش اطلاعات در فرم های مربوط به <u>روابط</u> (Property Editor) هستی شناسی را چگونه ارزیابی می کنید؟
					۴ مفید بودن نمایش اطلاعات در فرم های مربوط به <u>نمونه های</u> هستی شناسی (Individual Editor) را چگونه ارزیابی می کنید؟
					۵ متناسب بودن رنگ های به کار رفته در نمایش فرم های مفاهیم، روابط و نمونه های هستی شناسی را چگونه ارزیابی می کنید؟

معیار «محتوا»					
					۱. معیار «مفاهیم»
					۱ تا چه میزان هستی‌شناسی، مفاهیم اصلی حوزه «نمایه‌سازی» را نمایش داده است؟
					۲ تا چه میزان، ویژگی‌ها و روابط (تعریف‌ها، معادل‌ها، روابط و ...) در هستی‌شناسی به توصیف مفاهیم پرداخته‌اند؟
					۳ تا چه میزان، مفاهیم موجود در هستی‌شناسی به درستی به کار رفته است؟
					۴ تا چه میزان، مفاهیم موجود در هستی‌شناسی، با دقت (کم‌ترین خطا) به کار رفته است؟
					۵ تا چه میزان، مفاهیم حشو و زاید حوزه «نمایه‌سازی» در هستی‌شناسی موجود است؟
					۶ میزان هماهنگی در مفاهیم هستی‌شناسی را از نظر ساختار فرا رده-زیررده مفاهیم چگونه ارزیابی می‌کنید؟
					۲. معیار «روابط»
					۱ تا چه میزان هستی‌شناسی، روابط موجود میان مفاهیم را نمایش داده است؟
					۲ روابط تعریف شده در هستی‌شناسی، تا چه میزان توانسته است روابط میان مفاهیم را به طور جامع تحت پوشش قرار دهد؟
					۳ تا چه میزان، روابط موجود در هستی‌شناسی به درستی به کار رفته است؟
					۴ تا چه میزان روابط موجود در هستی‌شناسی، با دقت (کم‌ترین خطا) به کار رفته است؟
					۵ روابط تعریف شده تا چه میزان توانسته است همبستگی و انسجام لازم را در میان مفاهیم هستی‌شناسی به وجود آورد؟
					۶ تا چه میزان، رابطه معادل میان واژه‌های معادل به درستی به کار رفته است؟
					۷ تا چه میزان، رابطه متضاد (Disjoint) میان واژه‌های متضاد به

					درستی به کار رفته است؟
					۳. معیار «نمونه‌ها»
					۱ تا چه میزان هستی‌شناسی، نمونه‌های مربوط به مفاهیم را ارائه کرده است؟
					۲ تا چه میزان هستی‌شناسی، ویژگی‌ها و روابط میان نمونه‌ها را ارائه کرده است؟
					۳ تا چه میزان، نمونه‌های تعریف شده در هستی‌شناسی با مفاهیم موجود، مرتبط هستند؟
معیار «درک کاربر از محتوا»					
					۱ تا چه میزان، ویژگی‌های ارائه شده برای مفاهیم موجود در هستی‌شناسی، شما را در درک معنای مفاهیم یاری نموده است؟
					۲ تا چه میزان، ویژگی‌های ارائه شده برای روابط موجود در هستی‌شناسی (تعریف، کاربرد و ...)، شما را در درک کاربرد روابط یاری نموده است؟
					۳ تا چه میزان، روابط ارائه شده در هستی‌شناسی شما را در درک و کشف ارتباط واقعی میان مفاهیم، یاری نموده است؟
					۴ تا چه میزان، ویژگی‌های ارائه شده برای نمونه‌ها در هستی‌شناسی، شما را در درک و شناخت نمونه‌ها یاری نموده است؟
					۵ تا چه میزان، بخش تصویری هستی‌شناسی (Jambalaya) شما را در درک بهتر مفاهیم، روابط و نمونه‌ها در هستی‌شناسی یاری نموده است؟
معیار «امکانات تصویری در بازنمون دانش»					
					۱ تا چه میزان، امکانات موجود در بخش تصویری هستی‌شناسی (Jambalaya)، شما را در کسب دانش بیشتر در مورد مفاهیم، روابط و نمونه‌ها یاری نموده است؟

۲	به طور کلی مفید بودن امکانات موجود در بخش تصویری هستی‌شناسی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟					
معیار «جستجو و بازیابی محتوا»						
۱	زمان پاسخگویی به جستجو در هستی‌شناسی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟					
۲	تا چه میزان کلیدواژه‌های مورد نظر شما، در میان مفاهیم موجود در هستی‌شناسی وجود داشت؟					
۳	بخش مرور (browsing) مفاهیم هستی‌شناسی، تا چه میزان شما را در یافتن مفاهیم یاری نموده است؟					
۴	تا چه میزان، مفاهیم مورد نظر شما از طریق کادر جستجوی مفاهیم، واقع در انتهای فهرست مفاهیم، قابل بازیابی بود؟					
۵	تا چه میزان، بخش Query پایگاه، شما را در یافتن نمونه‌ها یاری نموده است؟					
۶	تا چه میزان، بخش جستجوی اطلاعات موجود در نمایش تصویری هستی‌شناسی (Jambalaya)، شما را در جستجوی مفاهیم، روابط و نمونه‌ها یاری نموده است؟					
۷	تا چه میزان، جستجوهای شما در هستی‌شناسی نتایج مرتبطی به دنبال داشت؟					
۸	به طور کلی امکانات جستجو و بازیابی محتوا در هستی‌شناسی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟					

پیوست ۶. نمونه «شرح آزمون» طراحی شده

با سلام. من اکرم فتحیان دانشجوی کارشناسی ارشد رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی هستم. موضوع پژوهش من «مقایسه کارآمدی اصطلاحنامه و هستی‌شناسی در بازنمون دانش و بازیابی مفاهیم» است. من امروز قصد دارم جلسه‌ای با شما داشته باشم. قبل از اینکه کار را شروع کنیم، لازم است اطلاعاتی را در اختیار شما قرار دهم تا مطمئن باشم که همه چیز را برای شما توضیح داده‌ام. احتمالاً شما در مورد اینکه چرا من امروز از شما درخواست همکاری کرده‌ام، اطلاعاتی دارید. اما اجازه دهید که باز هم توضیحات کوتاهی در این زمینه ارائه کنم. مطالبی که بیان می‌کنم، مروری است بر آنچه می‌خواهیم انجام دهیم. من بر اساس رویکرد تحلیل حوزه، بخشی از اصطلاحنامه اصفا یعنی حوزه «نمایه‌سازی» را به هستی‌شناسی تبدیل کرده‌ام و در این مرحله می‌خواهم کارآمدی اصطلاحنامه اصفا و هستی‌شناسی را در بازنمون دانش و بازیابی مفاهیم مقایسه کنم. در این راستا از شما درخواست می‌کنم تا از هستی‌شناسی طراحی شده در حوزه «نمایه‌سازی» (با نام ASFAOnt) استفاده کنید و از طریق این آزمون، مشخص نمایید کدام یک از این دو ابزار، کارآمدی بیشتری در بازنمون دانش و بازیابی مفاهیم دارد. این آزمون حدود یک ساعت به طول خواهد انجامید.

اولین نکته‌ای که باید توضیح دهم این است که من می‌خواهم هستی‌شناسی را آزمون کنم، نه شما را. شما برای من نمونه یک کاربر هستید، نه یک شخص خاص. بنابراین بدون هیچ گونه نگرانی، نظرات خود را در مورد هستی‌شناسی بیان کنید و مطمئن باشید که اطلاعات شما محرمانه خواهد ماند.

نکته مهم دیگر اینکه من از شما درخواست می‌کنم هنگام کار کردن با ابزارها و انجام جستجوها، سعی کنید خود را در یک موقعیت واقعی در اتاق یا محل کار خود تصور کنید که در حال جستجو در این ابزارها هستید. از شما خواهش می‌کنم بلند فکر کنید. یعنی افکار خود و تمام آنچه را که هنگام جستجو در ذهن شما می‌گذرد، بیان کنید. اینکه در هر لحظه به چیزی نگاه می‌کنید، به چه چیزی فکر می‌کنید، در حال انجام چه کاری هستید، با چه دشواری‌ها و مشکلاتی رو به رو هستید و .... این کار، مرا در تفسیر داده‌ها یاری می‌کند. ضمناً برای اینکه هیچ یک از داده‌ها از دست نرود یا فراموش نشود، صدای شما را ضبط خواهم کرد. نگران نباشید. اطلاعات شما محرمانه خواهد ماند.

مراحل این آزمون به این صورت است که ما دو ابزار معنایی یعنی اصطلاحنامه اصفا و هستی‌شناسی را به همراه دو برگه سفید در اختیار شما قرار می‌دهیم. شما یک پرسش جستجو در حوزه «نمایه‌سازی» را در ذهن خود تصور کنید. سپس از این عبارت، سه کلیدواژه را استخراج نمایید. یکی از ابزارها را انتخاب کنید. به مدت چند دقیقه، جستجو در این ابزار را تمرین کنید. زمانی که احساس کردید برای جستجو در این ابزار، آمادگی لازم را دارید،

پرسشنامه مربوط به کارآمدی ابزار مورد نظر را تکمیل نمایید. در مرحله بعد، همین فرآیند را در مورد ابزار دیگر نیز انجام دهید و پرسشنامه مورد نظر را تکمیل کنید.

در حین کار اگر پرسشی در ذهن داشتید می توانید مطرح کنید و هرگاه احساس خستگی کردید و نیاز به استراحت داشتید بیان کنید.

در پایان از اینکه وقت با ارزش خود را در اختیار من قرار دادید از شما سپاسگزاری می کنم. مطمئن باشید مشارکت شما در این آزمون به توسعه و اصلاح این ابزار کمک خواهد کرد.

با تشکر

اکرم فتحیان